

ARADUL

In fața legilor
toți să fie egali!

REDACȚIA și ADMINISTRATIA:
ARAD, Str. Eminescu No. 18.
Telefon: 266.

Organ al Asociației »Infrățirea«
Apare săptămânal.

ABONAMENTE:
Pentru particulari: 150 Lei 1 An
80 6 Luni
40 3 Luni
Pentru autorități și instituții: 250 Lei 1 An
140 6 Luni
70 3 Luni
In străinătate dublu.

503 lei

La noi, presa acuză în fiecare zi, și parchetele din țară încep cercetări, — pentru gestiuni frauduloase, deturnări de fonduri, contrabande vamale, de spirt, falsificări de registre, și altele de felul acesta, — contra unor oameni sus puși în erarhia socială, și de multe ori cu cuvânt greu în conducerea treburilor obștești. Oamenii, cari până mai eri, erau considerați de o cinste ireproșabilă, asupra căror nimeni nu ar fi încercat să arunce nici măcar o umbră de bănuială, azi sunt interogați de judecătorul de instrucție, arestați, dați în judecată, gazetele dau amănunte. Este adevărat că acest lucru repetându-se zi de zi, a devenit banal. Aproape nimeni nu mai ia în seamă dările de seamă ale jurnalelor despre diferitele nereguli, constatate în sarcina cutărei ins cu suprafață politică, sau cu rol conducător la vre-o instituție financiară. Cititorii la vederea acestora, clatină sceptic din cap și-și zic: „Am mai văzut noi de acestea! O să-l țină câțva timp arestat și pe urmă o să-l dea drumul. Statul va rămânea cu paguba, el cu averea și cu o amintire neplăcută“.

O constatare foarte justă. Deși despre români, un vechi proverb bătrânesc zice că țin minte, în ultimele decenii se pare că ne-am cam pierdut memoria. Câți oameni, cari au fost implicați în diferite afaceri necurate și despre care se vedea că nu-și vor mai scoate obrazul în fața lumii, nu sfidează cu neobrăzarea celui cu punga plină poporul sărac și cinstit la suflet. Cine mai ține minte faptele lor și mai cu seamă cine are curajul să le arunce în față toată murdăria lor sufletească? Răspunsul e trist și foarte adevărat: Nimeni. Nimeni, pentru că în fiecare din cei cinstiți învinge egoismul, învinge frica de răspundere.

Ei bine, în aceste timpuri de blazare și lasitate sufletească, la Timișoara a fost arestat un biet funcționar pentru că afirmative și-ar fi însușit suma de 503 lei. Citiți bine: Cinci sute și trei lei. Și aceasta se întâmplă în timp ce bandiții înscrși în registrele cutărui partid politic, cari au furat milioane, se plimbă în mașini de lux și-și petrec vara prin străinătate cu banul jefuit de pe bietul popor.

Un funcționar e arestat pentru 503 lei, în timp ce milionarii creați prin fraude se plimbă liber. Când am aflat vestea, mi-au năvălit în minte toate procesele și fraudele vânturate în presă de

Situația Politică

DL. PROF. IORGA: Madgearu să fie președintele partidului național țărănesc — Sburdălnicia șvabilor — Criza mondială spre ameliorare — Dl Briand la Berlin.

Dl Ministru Argetolanu a ținut la Universitatea populară din Vălenii de Munte, de sub conducerea dlui Prof. N. Iorga, o conferință despre „Bugetul țării și rosturile lui“. Deși conferința are un caracter tehnic financiar, ea are o netăgăduită importanță politică, întru cât ea a fost rostită de o personalitate politică atât de marcantă, care a avut grije să dea un răspuns celor care continuă a suspecta actualul Guvern de urmărirea unor nemărturisite scopuri dictatoriale în guvernarea de apoi, Dl. Argetolanu a pledat cu căldura pentru democrație, făcând apel la contribuabilii ca să urmărească cu cel mai viu interes activitatea Guvernului și să controleze alcătuirea și executarea bugetului țării.

Conferința dlui Ministru Argetolanu în afară de elementele ei politice foarte interesante, a surprins prin nouțea ideilor cu privire la construirea bugetului și îndeosebi prin proiectarea unei lumini de nouă orientare asupra deslegării problemelor economice, cari bat la ușa lumii noi, ce va să vie. Dintre economiștii noștri, am văzut unele leșuri curagioase, numai la cei mai tineri D-nii Manolescu, Madgearu etc. Dl. Argetolanu, aparținând generației bătrâne, — se prezintă cu lucruri noi, originale chiar, cari îl pun alături de cei mai viguroși și consumați economiști ai țării.

câțiva ani încoace. Cine a ispășit pedepsele prevăzute de codul penal pentru hoți? Din toată mulțimea de îmbogățiți pe căi necinstite, abia sunt 2—3 cari să fie pedepsiți. Restul? Sunt liberi și râd în pumni de nenorocul bietului funcționar Timișorean, arestat pentru 503 lei.

Ei râd și vor râde liniștiți. Guvernele ce s'au succedat la cârma țării au promis rând pe rând că vor face o revizuire a averilor de după războiu. Nu s'a făcut nimic și nici nu credem că se va face vreodată.

Indreptarea va veni dela sine. Dar nu acum, mai târziu. Generațiile de acum, chiar cele mai tinere, stau sub influența acestei murdării sufletești.

Datoria actualului guvern, este să ia de guler pe toți bandiții, pentru că e o nedreptate strigătoare la cer, ca cei ce fură milioane să fie liberi, și cel bănuț de însușirea alor 503 lei să fie arestat.

E natural și drept ca hoții să fie pedepsiți, dar legea să fie lege pentru toți!

i. p.

nomiștii ai țării. În plus idelle Dsale au la bază o neîntrecută doză de bun simț.

Dl. Madgearu în locul Dlui Maniu?

Dl. Prof. Iorga, adversarul partidelor politice, propune pentru locul vacant prin dimisia dlui Maniu de președinte al Partidului Național — Țărănesc, pe dl. Virgil Madgearu. Cum dl. Prof. Iorga nu face parte din oamenii, cari fac intrige politice, proprunerea Dsale făcută cu mult tâlc, a făcut impresie neașteptată în cercurile politice. Ea este și o apreciere a muncii de titan desvoltată de dl. V. Madgearu, ca și ministru la mai multe departamente a Guvernului național-țărănesc.

Sburdălnicia șvabilor.

A făcut impresie proastă cererea cu nimic justificată ori motivată, — prezentată de populația șvabească a satelor anexate din județul Timișului la cel al județului nostru, — dlui subsecretar de stat Rudolf Brandsch, pentru a fi realipite la județul Timiș. Nu înțelegem sburdălnicia politică a acestui popor, pe care noi eram obișnuiți să-l cunoaștem ca și pe unul așezat și cum-pănit și disciplinat. Am văzut la alegerile parlamentare, unde au primit un număr exagerat de mandate pe lista oficială, și-cu toate acestea nu a sprijinit aceea listă, ci a primit pe toate listele candidaturi, fărâmițându-și forța electorală, încât mandatele primite au fost un cadou garantat de voturile românești. Ori situația culturală și politică a acestui popor s'a îmbunătățit și ridicat la un nivel ne mai pomenit până aci. Se pare că acești neastâmpărați cetățeni ar trebui să fie convinși de adevărul acestor stări pe cale negativă, pentru ca să știe mai bine apleca avantajile, ce li-am dat fără să merite.

Criza mondială începe să se atenueze.

În relațiunile internaționale dintre diferitele state pare a se fi remarcat o oboseală. De altcum acordurile încheiate la Paris și Londra, deși nu au mulțumit pe deplin Germania, care a primit acolo mai mult un sprijin moral decât financiar, totuși își arată efectul bun, întru cât Germania a început să îndulcească dispozițiile excepționale luate în apărarea valutei sale.

Ungaria care trece prin emoții financiare similare celor ale Germaniei și unde de asemenea s'au luat măsuri drastice de apărarea valutei sale, — face eforturi de apreciat, în scopul

Înmormântarea doctorului Ștefan Albu

O mulțime imensă asistă la ultimul drum al doctorului.

Sâmbătă înainte de masă, a avut loc înmormântarea celui ce-a fost Dr. Ștefan Albu. Încă înainte de începerea serviciului divin, o mare de oameni, din oraș și județ s'au adunat în jurul catafalcului în curtea casei.

Serviciul religios, început imediat după ora 10, a fost oficiat de P. C. Sa Arhimandritul Morușca, asistat de P. C. lor. Vațian, Stana, Turic, Codrean, Mihoțiu, și diaconul Măcinic. Răspunsurile au fost date de corul *Armonia* de sub conducerea Dlui Lipovan Ioan.

Au vorbit, aducând salutului celui dispărut, P. C. Sa protopop Stana. Din partea Ministerului Sănătății, a Decanului facultății de medicină din București, a vorbit dl Dr. Cornei Radu.

În numele prietenilor dispărutului a vorbit Dr. Iuliu Vicaș.

În numele personalului medical și auxiliar al clinicei a vorbit Dr. Iosif Santal.

Decedatul fiind medic militar în rezervă, compania de onoare a Reg. 93 inf. la dat onorurile militare.

La cimitir, au vorbit Dnii Dr. Col. Botelu și Dr. Ion Pescariu.

Inhumarea a avut loc în cimitirul Eternitatea. Mormântul, în care odihnește Dr. Ștefan Albu, e acoperit de florile celor cari l-au iubit, cunoscut și apreciat.

unei reculegeri cu mijloacele proprii, — cum s'ar zice prin ea însăși, — deoarece mult așteptatul împrumut extern, de atâtea ori anunțat ca și înfăptuit, — întârzie de a se realiza.

Eforturile celor două țări sunt vrednice de a fi urmărite cu interes, întrucât exemplul lor vor trebui imitat și de alte țări, a căror valută a scăzut catastrofal.

Reprezentanții guvernului francez vizitează Berlinul.

Se anunță că primministrul francez dl Laval și ministrul externei dl Briand vor reîntoarce încă în luna curentă vizita oficială a Guvernului german. Aceasta vizită era primejduită de plebiscitul aranjat de partidele extreme germane împotriva actualului guvern. Plebiscitul s'a încheiat cu un flacăo complet. Astfel Guvernul Brüning rămâne la putere, și astfel atât vizita Guvernului francez va avea loc cât și cea aceluia italian, care urmează a fi făcută de Ducele Mussolini.

Convenția comercială cu Ungaria pare a se fi încheiat fără să fi obținut favorurile vamale solicitate cu privire la exportul nostru de lemne de foc.

Religioase — Culturale.

Privegheați și vă rugați, că nu știți ziua nici ceasul...

Stăm și azi uluiți sub impresia tragicului sfârșit, care a dus în mormânt, așa de neașteptat pe acela, care a fost *Dr. Ștefan Albu*, directorul institutului obstetric-gynecologic și docent universitar.

Fără veste, ca o pasere răpitoare s'a năpustit moartea asupra victimei, cuprinzându-l în brațele ei de ghiță.

Se pare că s'a răzbunat cumplit asupra omului, care, ajutat de știința lui înaltă, și de milostivirea dragostei lui de oameni, o oprise în pragul atâtor case, ca să nu intre și din institutul pe care îl conducea, făcuse o cetate de scăpare din ghiarele ei amenințătoare.

Moartea e înfricoșată și când e așteptată la căpătâiul bolnavului de săptămâni, de luni, în cari ingerul morții adeseori și-a falfăit aripile. Cu cât mai zdrobitoare e când vine așa, pe neașteptate, pe furiș, fără să bănuști ziua, nici ceasul...

În jurul sicriului celui căzut năpraznic, alături de mulțimea coroanelor fraților buni, ale surorilor iubitoare, ale rudeniilor și prietenilor mulți, erau nenumăratele cununi, împletite din florile recunoștinții celor, cari au fost salvați, și redați vieții numai prin marea iscusință și neîntrecută îndemnare a mortului. Măinile cari au tălat cu uluitoare dexteritate răul în adâncimea lui, au încremenit pentru totdeauna pe volan, fără să mai poată întinde un strop de ajutor doftorului însuși.

Accidentul de automobil i-a fost fatal. *N'a fost însă o fatalitate, nici jocul sorții.* Așa a fost voia lui Dumnezeu, ale Cărui hotărâri tainice nu pot fi adeseori înțelese de înțelepciunea noastră smerită, nici căile Lui pătrunse. Mintea se întreabă în zadar: De ce, de ce n'a putut fi evitată această catastrofă? Necunoașterea mecanismului, o manevră greșită, viteză prea mare...? Nu acestea. Cel vinovat stejarul vânos, ce-și ridică fruntea mândru spre înălțimile albastre, întru slava lui Dumnezeu, și stă dărz împotriva furtunii, să nu-l smulgă, — dacă

într-o clipă e făcut țandări de fulgerul din cer?!

Abia în fața aștor fel de întâmplări zguduitoare ne dăm seama cât de mici și neputincioși suntem. Cât de puțin mai poate ceva știința, arta, istețimea, puterea omenească. Cât de neînsemnată și trecătoare e fericirea pe pământ. Omul nu e decât o suflare, pe care o prinde vântul și o smulge din trup. Mângăerea n'e doară credința, că această suflare, acest suflet e dela Dumnezeu și iarăș acolo se întoarce.

Am stat uluiți în fața sicriului mut și rece, punându-ne în taină întrebări nesfârșite, cari umpleau inimile de îndoială și ochii de lacrimi. Dacă sufletul defunctului însă ar fi putut grăi în auzul urechilor noastre *am fi auzit slăvind pe Dumnezeu pentru întâmplarea, care ne-a năcut pe noi.* El ne-ar fi spus cu liniște și seninătate, cu bucurie și fericit că a scăpat din cătușele, în care a fost ținut, și abia acum și-a început adevărata viață. În împărăția slăvită a cerului. S'a renăscut pentru o nouă viață, eliberându-se din trupul supus atâtor griji și osteneli pe pământ, înșiruindu-se de acum în ceata celor ce slăvesc neîncetat pe Împăratul cerurilor.

Aceasta credință îmi pare să fi potolit durerea și să fi susținut energia părintelui albit de zile multe, care își petrecea copilul la mormânt. El și-a dat seama că moartea nu alege ziua, nici locul, nici armele de care se servește pentru a răpune, când îl vine ceasul... Dar Domnul care îngăduie și astfel de încercări grele, dă odihnă lină deopotrivă și celui ce a înghețat pe veci în perne mol ori pe brațele celor dragi, cu o lumânare la cap, ca și celui ce și-a sfârșit feasta de peatră dela marginea de drum, sau și-a zdrobit coșul pieptului de ferul volanului...

Am văzut acolo o soție plâpândă, ca o floare primăvărată, atinsă de brumă. Ofilită de durere, dar de o liniște măreață. Și-a petrecut soțul la mormânt pe picioare. A privit drept

O școală folositoare dar prea puțin cunoscută

Cine intră într-o casă țărănească, de prea multe ori este neplăcut impresionat de disordinea murdăria și primitivitatea mobilierului, iar dacă mai aruncă o privire și la vatra cu focul, unde se pregătesc mâncările, poate să-și facă o idee clară despre gospodăria sumară a țărâncii noastre. Vestitele țesături, cusături, croșetării și dantelării românești sunt pe cale de a dispărea, ne putând ține concurența cu produsele similare, făcute pe cale mecanică; doar prin regiunile muntoase, îndepărtate de o viață comercială dezvoltată, se mai practică acele dexterități, atât de mult măgulate. La oraș, și'n apropierea lui, țărâncile noastre se îmbracă și sulemnesc cu produse industriale; ba cum e d. e. cazul în orașul nostru, vedem cum țărâncile române cumpără și zarzavat dela șvaboaițele harnice, în loc a imita istețimea, cu care acestea își aranjază sere și grădinărit modern.

sicriul cum se pogoară în groapă și aruncat rând pe rând trandafirii roșii ce-l ținea în brațe. Era cea din urmă bătaie de flori. Cu roșata florilor se pogora în mormânt dragostea lor, după cum verdea cununilor striga din gura pământului *nădejdea revederii în ceealaltă lume.* Numai o credință necălită într-o viață de veci putea da tăria măjestoasă acestei ființe, istovită de durere și frântă de jale.

Suflet credincios a stat de față la sfințirea apei pentru stropirea casei mortului. *Și-a sărutat și îmbrățișat crucea Domnului* cu atâta căldură și evlavie, cum nu se cunoaște decât în viețile sfinților și a mucenicilor.

Dă-i Doamne sufletului vrednic al răposatului odihnă în corturile drepților și-l păstrează printre noi memoria vie, ca un indemn statornic la muncă stăruitoare și plină de dragoste, ca o înaltă pildă de caracter și demnitate, de luptător fără preget pentru binele de obște; iară celor rămași în durere alină-le suferința și le păstrează credința într-o dulce revedere.

Arhim.

Câtă energie se risipește, prin trândăvia dela satel! Văți dat seama de efectul primitivității vieții familiare a țărânului nostru asupra propășirii lui? Țărânul muncește în raport cu lucrătorul din fabrică cu mult mai puțin. Credem, că nu greșim afirmând, — fără să-l disprețuim, — că țărânul nu muncește mai mult de 6 luni, pe an. Ori el lucrând atât de puțin, și produsele muncii lui scăzând atât de mult, pe urma concurenței agriculturii exercitate cu putere mecanică, iar soția sa plerzându-și vremea cu direcări prin casă și prin curte, și cu alte fleacuri, noi ne mai mirăm atunci, că țărânul nostru e nemulțumit și că dă înapoi într'un mod înspăimântător?

Precum va trebui îndrumată munca țărânului după orientările economice ale timpurilor prezente; tot așa va trebui raționalizată și munca țărâncii, de-o parte pentru a o învăța la purtarea unei gospodării mai dezvoltate, de alta parte pentru a o deda la dezvoltarea unei activități productive, a unei activități, care să aducă venit pentru familie. Lăptăritul practicat cu predilecție de țărâncă română este și el o ocupațiune productivă, dar nu e destul de dezvoltat, căci se menține în nește cadre conservative. Derivatele laptei sunt nenumărate, ori țărâncă nu cunoaște decât smântâna, untul și brânza cea mai simplă. Ea ar putea să se ocupe, pe lângă toate celelalte ocupațiuni, cu foarte multă ușurință: de albinărit, de creșterea vermicilor de mătase, creșterea de paseri și diferite animale de casă; larna cu țesutul de covoare, și diferite lucrări manuale cari în industria casnică pot fi exercitate fără concurența industriei mari.

Dedând țărâncă la o muncă mai variată și care reclamă și o doză mai mare de inteligență, ea va fi ridicată din primitivitatea ei de azi, ea își va crește mai inteligent copiii, va ști să pregătească o mâncare mai bună, își va aranja mai cu gust locuința, i se va dezvolta dragostea de cămin, care va fi mai atrăgător și mai igienic.

(Citiți continuarea în pag 5)

Deștepți și naivi.

(21)

(roman)

de: T. Cristea

— Dar cel puțin cântă frumos copiii?
— Apoi, n'avem ce zice, cântă — răspunse cel care conducea delegația.
— Atunci nu-i nici un năcaz, las' că învață copiii.

O pățise și delegația din Vlădeni ca și o altă delegație din satul Frăsineți. Era în Frăsineți un popă lacom și rău în toată forma. Cel din Frăsineț se juraseră să scape de popa lor și s'au dus în delegație chiar la vlădicul, dar pe semne vlădicul obicinuit cu asfel de delegații, nu luase plăngerea tocmai așa de tragic cum i-o prezentau credincioșii și ca totuși să nu plece oamenii nemulțumiți, le spuse așa cum îl venise vorba:

— Apoi, dragii mei, asta ce spuneți voi nu-l lucru așa de mare, ca să trebulască să-l despoiesc, dar dacă cumva ar face un păcat canonic, cum ar fi, de pildă, să mănânce de dulce în Vinerea de Paști sau altceva de

felul acesta, fiți fără grije, că îl rad barba pe gustul vostru.

Acuma oamenii plecaseră scărpinându-se în cap, decepționați. Dar nu trece anul și vlădica se trezește iarăși cu aceeași delegație din Frăsineți. Fețele oamenilor radiau de bucurie. Acuma e acuma. Vlădicul îi privise bănuitor. Era un suflet de om binecuvântat de Dumnezeu: bun ca bunătața și simplu în vorbă și înțelepciune așa cum trebuie să fie un vlădică românesc.

— Ei, ce vă mai aduce pe la mine, dragii mei fiți?

— Apoi năcazură, Prea sfințite.

— Cu popa cred, că sunteți mulțumiți de acuma.

— Ba că tocmai pentru popă venim noi — întâmpinăm delegații satului încurajați de scopul ventrii lor. Unul mai bătrân povestea întâmplarea. Popa lor mănecase în Vinerea de Paști o rață friptă.

Vlădica clătină din cap neîncetător.

— Măi oameni buni, văzut-ați voi treaba asta?

— Văzut, Prea Sfințite, că ne-o chemat găzdară popă să vedem și era uns părintele și pe barbă și pe urechi cu unsoare de rață, iar pe masă mai avea un picior întreg și crastaveți. De cel mic murăți în oțet, crastaveți.

— Hm, hm., mormăi episcopul, în timp ce delegația aștepta cu nerăbdare hotărârea, care nu putea să întârzie: răspopirea popii lor.

— Măi, dar după friptură, beut-a popa vin? — întrebă episcopul după o pauză.

— Beut, Prea Sfințite, cum să nu bea, a beut vin roșu — răspunseră sătenii încalziți și siguri că are să-i radă popă barba.

— Apoi atunci, n'aveți nici o teamă, dragii mei. Mergeți numai liniștiți acasă, că nu i-se aplecă părintelui. Eu credeam, că n'a beut vin, dar dacă a beut vin — cum spuneți voi — și încă vin roșu, nu i-se mai întâmplă nimic, că și eu mănec rață friptă și dacă beau vin, nu mi-se apleacă...

Așa și cu deputația din Vlădeni.

Volcu suferise la început, dar în cele din urmă să obicinuise cu necunoaștința oamenilor și își vedea de școală. Dar omul rău când își pune ceva în gând, o face. Așa s'a întâmplat, că primarul, țărân român din Vlădeni, căruia i-se păruse că își pierde înțelitatea în sat, a șoptit odată unui jandarm, că dascălul lor învață pe prunci, că are să vină țara românească cu cătane românești la Poeni și jandarmul fericit să-și facă datoria, a raportat cazul pretorului din Poeni, iar de aci mai departe.

Și într-o bună zi Volcu s'a trezit cu cinstea unei vizite a inspectorului ungur. L'a sucit, l'a răsucit pe dascăl și pe școlari, că doară, doară va afla ceva nod în papură. Dar, pace. Copiii dădeau niște răspunsuri la carte, să-l săruți nu altceva. Acuma dacă nu i-a găsit nici într'un chip motiv contra dascălului, inspectorul ungur s'a acățat de școală. Că școala n'are lumină suficientă, că platonul nu-i destul de înalt, că fereștrile sunt prea mici și — în sfârșit ca omul — tot ce se nă-

Rătăcirea „Aradului“.

Pe acest titlu ni-se aduc urmări de învinuiri de către organul parțial național-tărănesc din Arad:

Că am făcut critică prea severă nejustificată la adresa domnului inginer agricol N. Popescu, directorul Camerei agricole din Arad.

Că aceasta critică maschează intenții de șantaj din partea ziarului „Aradul“.

Să judecăm cinstit și obiectiv Camera agricolă din Arad tipărește cheltulala statului român, într-o tipografie ungurească din Arad, o broșură de propagandă agricolă, tradusă într-un stil și ortografie prea puțin românească — după o broșură care a dat lumina tiparului, recent, sub înțepirea Ministerului agricol din Budapesta.

Acest fapt a slobit critica adusă în coloanele ziarului „Aradul“ la adresa Camerei agricole. Și iată de ce:

Suntem geloși de autoritatea tuturor instituțiilor noastre de stat. Ori Camera agricolă nu poate fi degradată la rolul unui oficiu de traducător. Rolul ei este în primul rând să studieze solul, clima și condițiile de exploatare locală pentru a obține un maximum de profit cu minimum de pierderi și numai în al doilea rând ar trebui propagandă, adică răspândirea învățămintelor culese prin experiența proprie locală. Broșura budapestană putea să răspundă foarte bine cerințelor din Ungaria, unde există încă o mare proprietate înzestrată cu cele mai moderne mașini agricole, dar această broșură ar putea fi ban cheltuit de prisos aici la noi, unde baza agriculturii este mica proprietate cu mijloc de exploatare adeseori foarte primitive. Că tindem și noi spre înarmări moderne este foarte just, dar momentan propaganda trebuie să vizeze nu stările ideale de mai târziu, ci satisfacerea nevoilor locale în ordinea urgenței lor vitale.

Răspândirea broșurii oficiale budapestane în România, prin instituțiile noastre oficiale agricole înseamnă supunere intelectualicească foștilor tăpănitori, deci o palmă nemeritată la întregul nostru ierarhie agricole, deoarece ar putea părea o mărturisire de incapacitate și ca atare inutilitatea acestui aparat de stat, care putea — dacă așa stă treaba — redus la un simplu birou central bucureștean

de traduceri, crușând astfel sutele de milioane cheltuite cu imensul aparat agricol, ingineri, funcționari, etc.

— Tipărirea broșurii într-o tipografie minoritară, fără ca să se fie cerut oferte și altor tipografii, atunci când tipografiile românești din Arad — deși capabile de concurență — tânjesc în lipsa de lucru, era o altă palmă dată industriei în general și industriei românești în special.

— Stilul traducerii nu răspundea cerințelor de claritate în expunere, iar ortografia dovedea, că cei cari au cules textul nu cunoșteau limba românească.

Față de toate aceste considerațiuni însă, articolul apărut în „Aradul“ era sumar și nici decum prea sever. Ieșirea lui rămâne să fie apreciată de cei neinteresați. Dar confratele „Românul“ uită, că în acel articol se de a căuta să criticăm activitatea ansamblu a Camerei Agricole și a domnului inginer N. Popescu — este sufletul și viața ei, — și nu să ne ridicăm doar contra greșelii sus-pomenite, deoarece chiar în acel articol mărturiseam încrederea plină de nădejdi în activitatea Camerei agricole.

Cât privește „intențiunea de șantaj“, suntem convinși, că cei care ne-a svârșit aceasta nemeritată osândă, nu i-a atribuit proporțiile ei reale și cu sinceritatea — trebuie să fie însușirea omului cinstit — își va mărturisii el însuși în gând regretul unei „mea culpa“. Bineînțeles dacă nu-și va înconștientiza subjugată unor sofisme subiective sau poate vreunul calcul neștiut de noi.

„Aradul“ își oferea coloanele Camerei agricole; aceasta nu poate fi socotită un șantaj. De am fi răutăcioși, am putea noi înțepa scuturarea confratelui „Românul“ cu bănuțala, că strigătul lui de protest este mai degrabă țipetul de alarmă a celui care se vede amenințat să fie depozat de oarecari colaborări foarte avantajoase. Dar găsim foarte natural ca „Românul“ să ia apărarea Camerei agricole, deși în cazul de față ar fi fost mai potrivită tăcerea — și departe de a fi supărați pe confratele „Românul“ mulțumim, că ne-a dat din nou prilej să ne ocupăm de chestiune, pen-

dreza bun ca să tragă concluzia: că școala trebuie dărâmată și edificată nouă școală din cărămidă.

Și Aponyi ce face. Unde să edifice nenorociții de vlădeni altă școală și încă din cărămidă, că nu erau în stare să-și agonisească mălăul cel de toate zilele cu ocupația lor de stânenari. Dar vorba aceea: bun e Dumnezeu și îndură.

Trecuse anul școlar și școala cea veche era tot pe picioare, iar porunca de dărâmare aștepta să răzbească jandarmii cu treburile ca să scoată pe vlădenii la lucru.

Volcu își petrecea vacanța acasă în satul său.

Într-o dimineață de vară se trezi în zăvălul zorilor cu bătaie de tobă pe ulițele satului.

— Tarram... tarram... tra... trra...

Surprins de aceasta neașteptată înlocuire a cântecelor de paseri, se îmbracă repede și alergă la drum, unde s-a adunată o mulțime de gruleni.

„Ploșul“ satului, unica putere efectivă a primăriei din Gruiu, mai puțin toba de câteva ori, apoi când

crezu, că s'a adunat destul public, tuși ca să-și dregă glasul, privi peste capetele mulțimii pătruns de importanța misiunii lui, apoi rosti cu glasul solemn:

— Se face cunoscut la fiecare, că pe cumcă a venit poruncă dela împăratu, că toți cei cari au cătănit, să ruculească la regementuri...

Își umplu plumânii de aer, apoi țară țară:

— La casa satului s'a lipit publicățiune pe cumcă îl bătaie...

Oamenii vrură să mai afie câte ceva, dar unde să poți scoate o vorbă dela domnul „ploșul“. Trecu mai departe cu aer grav, bătând sacada în pielea de câine a dubel hodorigită.

Volcu plecă spre primărie și cu el toată mulțimea. Vestea rășbolului nu-l încânta. N'aveau pentru ce să se bată și nu le putea veni nici un bine. Presimțeau nenorocirea: otăvurile necosite, ogoarele nearate și guri flămânde pentru cari n'avea cine să muncească dacă plecau ei la rășbol. Mai fusese odată o mobilizare de aceasta, când îl purtase prin Bosnia și Hertegovina și se alesese prăpăd de avuții lor.

Se dăreă aeronautică de Duminică

Curse de avioane pentru marele public.

Societatea A. R. P. A sub înțeleapla îndrumare a dlui senator Ștefan Tătăreanu, a pornit o vie propagandă pentru aviația românească, atât militară, cât mai ales cea civilă. Astfel A. R. P. A. a organizat acestui program, a organizat Duminică un mare meeting aviațic pe aerodromul din Gai. În acest scop, Duminică dimineața au sosit în localitate două avioane, un „Junkers“ pilotat de dl. Manolescu și „Regele Carol II“ pilotat de dl. căp. Dumitrescu. Pe bordul avioanelor au sosit dl. Ștefan Tătăreanu și câțiva ziaristi din localitate. La aterizare au fost primiți de dl. general Scărișoreanu Dr Șerban, prefectul județului, Dr Radu primarul orașului, Dr Augustin Lazar, directorul

prefecturii, precum și alții. A vorbit dl. Tătăreanu, care a spus că aceste sboruri au un scop bine definit și anume: câștigarea de aderenți pentru navigația aeriană. Ținem să subliniem — a spus dsa — că venim aici la granița de vest ca un simbol al păcii și al progresului. Nu urmărim demonstrații provocatoare, ci dimpotrivă vrem să câștigăm toate națiunile cari locuiesc la un loc cu noi, pentru aviație. Reprezentanții oficialității locale au răspuns în cuvinte pline de elogi pentru străduința și activitatea conducătorului A. R. P. A-ei.

După acestea a urmat „botezul aerului“ — adică sboruri pentru novici. Amatorii au întrecut așteptările.

În precizând o greșală parțială, discutată în trecut, să putem înregistra cea mai vie satisfacție activității ansamblu a domnului inginer Nicolae Popescu, recunoscându-i în întregime meritele tuturor inițiativelor în domeniul îmbunătățirii cerealelor din județ, înobilării racelor de animale, expozițiilor organizate, conferințelor cât și toate publicațiilor de specialitate, ca broșuri, buletine Dorim din toată inima, ca faptul de a ne fi ocupat de domulasa în aceste coloane să slujească — în ultima analiză — reliefa mai vie a unei personalități de seamă în fruntea Camerei agricole din Arad. E bine de altfel să se știe, că nu intenționi de băfă sau șantaj ne-au inspirat comentariile în legătură cu broșura pomenită, ci cele mai prietenești gânduri, isvorâte din dorința sinceră de a corecta o greșală ivită într'un început foarte bun.

Dacă titlurile și subtitlurile, adăugate fără știrea autorului, din articolul inițial apărut în „Aradul“ au atins susceptibilități, nădăjdum ca lămuririle de astăzi să împrăștie toate bănuțele, atât Camera agricolă și valorosul ei director, cât și confratele „Românul“ rămânând convinși, că „Aradul“ este prietenul devotat tuturor inițiativelor bune și nici o velenitate personală nu se opune obiectivității.

Anchete în gara Iteu.

Primiți spre publicare următoarele fără nici un angajament din partea noastră:

În gara C. F. din Iteu s'au făcut cu de mult unele anchete privitor la nedisciplină unor funcționari.

În ancheta din 3 Iulie a. c. s'a cerut din partea unei femei din com. Iteu, a se lua măsuri contra D-nei Maria Sârbu, soția cantonierului Sârbu, care a înjurat, chiar maltratat în mod barbar pe femeia amintită pentru motivul că ar avea relațiuni intime cu Dl Sârbu I.

S'a cerut rezultatul anchetei pentru procedarea în alt mod contra soției de func. inconstiente.

Ancheta din 24 Iulie, a fost cerută de un sătean, căruia D-na Șeful de gară, Ana Hohadea i-a furat în ziua de 11 VI. a. c. s'fecle din holdă. Chestiunea s'a terminat prin venirea forurilor C. F. R. când D-na Hohadea și-a cerut lertare iar plugarul fiind sedus, a lertat-o.

A mai fost o anchetă în ziua de 18 Iulie privitor la pudicitatea D-nei Rusu Iema născ. Sârbu. Fiind chestiunea în cursul desbaterilor încurând venim cu noi amănunte.

Ioan V Blinchiu
publicist, Iteu — Jud. Arad.

Volcu ceti grăbit „publicațiunea“, deastădată tipărită și în limba slugilor apoi porni spre Poeni, cu gând se a fie vesti mai multe. Găsi ulițele tixite de lume grăbită și gălăgioasă. Recunoscu pe avocatul Scurtu într-o uniformă strălucitoare de ofițer de honore și se îndreptă spre el. Dar nu putu afla nimica. Avocatul lui i-se înțepănise gâtul în gulerul cu firet de aur și fola îl scormonea sângele în obraz, iar mâna înmănușată și-o tremura histeric pe mânerul sabiei strălucitoare. Se împledecă de pînă și înroși și mai tare.

— Și ce facem noi, românii? — îl întrebă Volcu.

— Ce să facem? Patria domnule? — răspunse înfiăcărât avocatul — ne cheamă patria!

Pe edificiile publice falfăia treco-lorotul roșu-alb-verde cu coroana sfântului Ștefan. Jandarmii se plimbau tânguiți printărg. Volcu întâlni un grup unde era și pretorul și salută. Acesta îi răspunse indiferent și Volcu putu ghinde din cuvintele lui:

— Totul e prostie și rășbolul e cea

mai mare prostie... Zări pe nenea Liță Ursu și alergă glonț la el.

— Ce facem, nenea Liță, ce facem noi, românii?

— Așteptăm și o să vedem.

— Apoi îl trase deoparte și-l șopti abia perceptibil:

— S'a spart buba. A început să se împuță aerul. Să vezi acuma. De aci nu mai are scăpare coroana sfântului Ștefan. Crucea pe care a strâmbat-o Dumnezeu ca un semn pentru multe strâmbătăți, s'a dus...

Și Volcu observă, că nenea Liță era vesel și cu chef ca după o noapte de beție.

Trenurile începură să care la regimente toată floarea satelor românești. Gările și stațiile erau împânzite cu femei, cari își petreceau bărbaii. S'au vărsat în ziua acela lacrimi preț de un ocean. Trenuri, trenuri, duceau în vagoane de marfă trupuri sleite de vlagă, căci sufletele lor rămăneau acasă și cântece de jale umpleau văzduhurile. Chiotul câte unui izolat, răsuna ca o profanare stridentă în potopul acesta de jale. (Va urma)

In atențiunea publicului arădan!..

Cu data de 2 Iulie 1931 a intrat în vigoare noua ordonanță a Primăriei Municipiului Arad privitor la menținerea liniștei publice.

Toți locuitorii acestei urbe au datoria și interesul de-a cunoaște dispozițiunile acestei ordonanțe, fie pentru a ști când trebuie să intervină a se curma abuzul în urma căruia suferă și deci sunt interesați direct, fie luând cunoștință de abaterile ei să le semnaleze forurilor în drept — așa cum dictează obligația cetățenească, — ca aceasta să ia măsurile în consecință.

Publicând această ordonanță credem că acel funcționar român și alții, cari sunt în situația lui, nu se vor mai lăsa șicanați de cântăreții lor, prin cântecile aparatelor de radio cu megafone, fiind nevoiți a asculta melodile sau discursurile patriotice budapestane, ci vor ști unde trebuie să intervină pentru a avea asigurată măcar o oră de repaus după masă pentru că nici la atâta nu erau învredniciți.

Iată textul acelei ordonanțe:

No. 90133 | 1931.

Ordonanță,

Noi, Primarul Municipiului Arad, având în vedere dreptul acordat nouă prin art. 160 din legea pentru organizarea administrației locale,

Ordonăm:

Art. 1. Pe străzile, piețele, parcurile precum și în general pe teritoriul municipiului Arad este oprită tulburarea liniștei publice prin strigări, cântări, instrumente muzicale sau orice alte mijloace care prin felul lor sunt stridente și tulburătoare de liniște, interzicându-se orice șgomot de acest fel între orele 23 (Douzecișitruie) seara și 7 (șapte) dimineața. Această dispoziție se referă și la locuințele particulare.

Art. 2. În timpul susamintit, adică între orele 23—7 este oprită muzica vocală și instrumentală și în genere ori ce strigăte sau șgomot strident, pe căile publice, ori pe trasele cafenelelor și restaurantelor de pe teritoriul municipiului.

Art. 3. Este nelimitată folosirea aparatelor de radio, a vorbitoarelor de radio și a gramafonelor, în timpul zilei dela ora 7 (șapte) dimineața până la ora 22 (Douzecișidouă) seara, cu excepțiunile prevăzute în art. 5.

Art. 4. În timpul nopții, aparatele de radio și gramafonele se pot folosi în așa fel, că șgomotul produs să nu poată turbura liniștea vecinilor și nici liniștea publică.

Art. 5. Nici magazinele, cari profesază vânzarea aparatelor de radio și a gramafonelor, și nici alții, nu vor putea pune în funcțiune vorbitoare de radio montate înspre stradă, ci numai aparatele montate în așa fel, ca răsunetul să se restrângă numai în interiorul camerei.

Art. 6. În cârciumi, restaurante, bodegi, cafenele ori în alte localuri publice, vorbitorul de aparate radio va putea fi folosit după ora 23 numai în localuri închise și numai până la orele fixate pentru încetarea muzicii.

În acest timp adică după ora 23 și până la închidere, se va putea cânta cu vorbitorul de radio, cu gramafonul, cu vocea sau cu instrumente muzicale numai în locurile publice de pe malul Mureșului, în cele din păduriță în chioscul din parcul Eminescu, în Restaurantul gării C. F. R. precum și în afară de teritoriul edificat al Municipiului.

Art. 7. În locuințe particulare, zșezate în case cu mai multe locuințe, nu se poate folosi vorbitorul sau alte instrumente muzicale ori a cânta decât în condițiunile art. 4.

Art. 8. La fel între orele 22—7, se interzice ori ce abuz de clacsonare sau semnale stridente de trompete ale automobilelor, camioanelor, autobuzelor, și a ori cărui vehicul cu tracțiune mecanică, șoferii fiind obligați a reduce pe cât se poate folosirea acestor semnaluri, și a uza de ele numai pentru preveniri de accidente. Se interzice șoferilor, în mod special, și în tot cursul zilei de a circula cu eșapamentul deschis, a da turațe zgomoasă și repetată motoarelor de automobile și a face chemări repetate și stridente, prin clacson sau trompetă, când aștrăplă pe cineva în fața vreunei case. La fel se interzice flueratul locomotivelor care ar trece pe linii, prin teritoriul orașului în orele amintite.

Art. 9. Contravenienții acestei Ordonanțe vor fi amendați conform art. 107 ale legii pentru organizarea administrației locale cu o amendă de lei 500—5.000 Lei, iar în caz de recidivă se vor putea confiscă aparatele sau uneltele cu cari s'a făcut tulburarea liniștei în defavorul contravenientului, și dacă este vorbă de cafenele, restaurante ori alte localuri publice, se va putea închide localul.

Constatările contravențiilor se vor face de Primar, Membri Delegațiunei Consiliului, Arhitecții comunei și ofișerii de poliție. Controlul executării acestui regulament îl are Chestura Poliției și agenții Primăriei.

Art. 10. Contravențiunile se vor judeca, în baza art. 66 din legea pentru organizarea poliției generale a Statului, de către judecătorul de Ocol.

Amenzile se vor pronunța în folosul Municipiului, și în caz de insolabilitate amenda va fi transformată în închisoare conform legii privitoare la modul încasării amenzilor, publicată în Monitorul Oficial No. 279 din 25 Martie 1923.

Inchisoarea se execută în arestul poliției.

Art. 11. Constatarea contravențiilor se face prin dresarea de proces verbal în dublu exemplar la fața locului. Procesul verbal va conține data, locul, numele calitatea funcționarului, numele și adresa contravenientului, descrierea detaliată a faptului incriminat, amenda aplicată, semnătura funcționarului și a contravenientului și șgilul oficial.

Când contravenientul recunoaște vinovăția și face plata, agentul competent va încasa minimul amenzii stabilite, eliberând chitanță dintr'un

carnet cu matcă, iar în cazul, când contravenientul nu și recunoaște vinovăția, înaintează procesul verbal judecătoriei de ocol.

Dacă contravenientul, înainte de judecată va plăti minimul amenzii prevăzută de ordonanța prezentă procesul va fi scos de pe rol, și închis.

Cu executarea prezentei ordonanțe se încredințează organele poliției, și controlorii de sector.

Această ordonanță a intrat în vigoare dela publicare, fiind afișată prealabil timp de 10 zile, conform legii.

Arad, 2 Iulie 1931.

Primar, Dr. RAICU

Secretar general, ST. OLARIU

Dela Primăria comunei Ghioroc j. Arad.

No. 1.266/1931.

Publicațiune

Rămânând fără rezultat licitația Nr. 1001/931 a primăriei noastre, se publică o nouă licitație pe ziua de: 10 Septembrie 1931 orele: 2 p. m. și anume:

1. Pentru aprovizionarea Primăriei, școlilor și notașului cu lemne de foc de clasa: I a în cantitate de: 7, vagoane.

Licitatiunea va fi ținută în localul Primăriei — cu respectarea L. C. P. și cu oferte închise — prevăzute cu garanția de: 5%.

Ghioroc, la 8 August 1931.

Primăria.

R o m â n i a

Judecătoria rurală Chișineu-Criș secț. cf.

2499/1931 cf.

Extract din publicațiunea de licitație.

În cererea de executare făcută de următorul Albert Josif contra următoarei Eperjesi Rozalia măr. Györi Alexandru.

Judecătoria, a ordonat, licitațiunea execuțională în ce privește imobilele situate în comuna Satu-Nou circumscripția judecătorei rurală Chișineu-Criș, cuprinsă în cf. a comunei Satu-Nou, No. prot. cf. 890. Nr. top. 1508 proprietara Eperjesi Rozalia măr. Györi Alexandru cu prețul de strigare de 8000 lei, cf. No. 463 No. top. 786/a arător proprietatea Eperjesi Rozalia măr. Györi Alexandru cu prețul de strigare de 20000 lei, No. top. 1313/a arător proprietatea Eperjesi Rozalia măr. Györi Alexandru cu prețul de strigare de 10000 lei, pentru încasarea creanței de 15000 lei, capital și accesorii.

Licitatiunea se va ține în ziua de 23 luna Septembrie anul 1931 ora 15 la casa comunală a comunei Satu-Nou.

Imobilele ce vor fi licitate nu vor fi vândute pe un preț mai mic de cât 75%, din prețul de strigare.

Cei cari doresc să liciteze sunt dator să dovedească cetățenie română și să depoziteze la delegatul judecătorec 10% din prețul de strigare drept garanție în numerar sau în efecte de cauție socotite după cursul fixat în § 42 legea LX 1881 sau să predea acelulași delegat chitanța constatând depunerea, judecătorește, prealabilă a garanției și să semneze condițiunile de licitație (147, 150, 170, legea LX 1881, § 21 legea XL, 1908), Creditorii privilegiați sau ipotecari asupra imobilului, urmărit sunt dispenzați de garanție.

Dacă nimeni nu oferă mai mult, cel care a oferit pentru imobil un preț mai urcat de cât cel de strigare este dator să întregască imediat garanția fixată conform procentului de strigare la același parte procentuală a prețului ce a oferit.

Chișineu-Criș la 3 Iunie anul 1931.

Stroescu ss. jud. Tisu ss. aj. dir. cf. pentru autenticitate imp. stagiar. Indescifrabil.

Comitetul școlar rural de stat comuna Pâncota j. Arad.

Nr. 104/1931.

PUBLICAȚIUNE DE LICITAȚIUNE

Se aduce la cunoștința generală, în ziua de 11 Septembrie a. c. la ora 10 a. m. se va ține Licitație publică cu oferte închise și sigilate pentru furnizarea de lemne de foc: cl. I. cadrul sumei de Lei 19189, necesare școlii primare de stat din loc p. la finea anului de gheștiune 1931.

Licitatiunea se va ține în conformitate cu dispozițiunile art. 88-110 Legea Contabilității publice și a Regulamentului pentru funcționarea O. C. L. Val. în numerar 5% al sumei totale.

Caetul de sarcini și ori ce înmășini se pot cere zilnic în timp orelor oficiale în localitatea Dir. școlii școlii primare de stat.

La caz, că prima licitațiune nu succede, nouă licitație se va ține în ziua de 21 sept. a. c. la aceeași școlă și cu aceleași condițiuni, iar la o a doua licitație, dacă nici la aceasta dată, licitația rămânea fără rezultat, furnizarea va face pe cale de bună învoială. Pâncota, la 10/VIII 1931.

Comitetul școlar rural de stat

Judecătoria Mixtă Arad secția c.

Regatul Român.

No. 4105/1931 c. f.

Extract din publicațiune de licitație

În cauza de executare pornită de firma urmăriitoare Cassa Agricolă Păstrare Arad Cenădana S. A. Arad contra urmăriitorului, la cererea firmei urmăriitoare.

Judecătoria ordonă

Licitatiunea execuțională în baza art. 144, 146 și 147 din legea LX 1181 asupra cota părți de 1/4 par. din imobilul înscris în c. f. a comunei Arad din circumscripția Tribunalului Arad No. prot. c. f. 11641 Arad sub A+I seria 3957/21 în planșă pografică care este intravilan în V. Paguba în estindere de 193 i. pătr. cu fixarea prețului esclamațiun de 15000 lei pentru încasarea creanței de 4000 lei.

Licitatiunea se va ține în ziua de 5 luna Noembrie anul 1931 ora 3 p. m. în loc. oficial a secției cărții în duare palatul Justiției parter ușa No. 4.

Imobilul ce va fi licitat nu va fi vândut pe un preț mai mic decât 75% din prețul de strigare.

Cei care doresc să liciteze sunt dator să depoziteze la delegatul judecătorec 10% din prețul de strigare drept garanție în numerar sau în efecte de cauție socotite după cursul fixat în art. 42 legea LX 1881 sau să predea acelulași delegat chitanța constatând depunerea, judecătorește prealabilă a garanției și să semneze condițiunile de licitație (art. 147, 150, 170 legea LX 1881 art. 21 legea XL 1908).

Dacă nimeni nu oferă mai mult, cel care a oferit pentru imobil un preț mai urcat decât cel de strigare este dator să întregască imediat garanția fixată conform procentului prețului de strigare la aceeași parte procentuală a prețului ce a oferit. (art. 25 XL 1908).

Arad, la 27 Maiu 1931.

Dir. c. f.

ss. Papp

Judecătoria

ss. Forța

Pentru conformitate: Indescifrabil

In Ungaria s'a vorbit românește?

Cum cunosc ceteristii minoritari limba românească!

Pe cine apără presa minoritară?

Funcționarii minoritari obțin la examenul de limba română note ce variază între 0 (zero) și 3⁵⁰ — Documente — Două teze dela Inspectia de tracțiune din Arad.

articolul din No. trecut al ziarului nostru, articol intitulat „Limba română și ceteristii minoritari“, am vădit că pentru susținerea afirmațiilor noastre și pentru o bună și corectă informare a cetitorilor, vom publica ca dovezi, copii de pe tezele scrise de slujbași minoritari dela CFR, în care numele și locul unde face examenul este cel ce scrie teza. Aceste teze de limba română, propriu zis examene de limba română, au fost înscrise de către Generala CFR, pentru trierea candidaților cari, pe lângă că nu înțeleg deplină garanții de îndeplinire a serviciului, nu cunosc limba oficială, neîndeplinind astfel din principalele condiții ce se cer candidaților cari ocupă slujbe în armată română.

Tezele dela un examen de limba română. Tezele obținute de cei examinați au variat între 0 (zero) și 7, maximum 7, fiindcă numărul celor cari au obținut note inferioare notei 5 (cinci) este considerabil, Direcția CFR, din Arad, de umanitate ne la locul lui, a dat licențierea din serviciu numai celor funcționari, cari au fost clasificați cu note între 0 (zero) și 350 (50%). Umanitarismul acesta deosebit, nu-l înțelegem, pentru că e inechitabil și contrar intereselor neamului nostru. Clasa funcționarilor, trebuie să fie compusă din cetățeni români, de origine etnică românească. Dacă împrejurările au fost de așa natură, că am moștenit funcționari dela administrația Austro-Ungară, da-acestor funcționari este de a înțeleg puțin în mod mediocru limba română care trăesc. Dar lucrul acesta e întâmplat, și nu din cauza greșelii limbii românești, ci din reaua voință și din spirit șovin. Nouă nu ne trebuie șoviniști minoritari în funcțiile statului, pentru că cine de la el de lucruri sunt capabili — vezi cazul de spionaj judecat acum de tribunal.

Funcționarii cu media inferioară lui 5 trebuiau dați afară

Deaceia măsura Administrației C. F. R. o socotim în același timp și salutară și prea indulgentă, pentru că fără nici o excepție toți funcționarii minoritari cari au obținut note inferioare notei 5 (cinci) trebuiau dați afară.

După atâția ani dela unire, trebuie să cunoască cel puțin limba țării. Dar să trecem la dovezi. Pentru ca veracitatea afirmațiilor mele să poată fi mai ușor controlată vor începe cu 2 slujbași C. F. R. din gara Arad.

Cum scriu și cât știu ceteristii minoritari?

Ținem să notăm dela început, că cele câteva șire pe cari le reproducem mai jos, intitulate pompos „teze“ sunt tot ce-au scris candidații la examen.

Proba scrisă a fochistului Császár Pavel din depoul Arad, la examenul de limba română, ținut la 16 IV 1931 conform ordinului 45223 R. A. 1931.

Teza

Ce este datoria fochistului la intrarea trenului în stațiuni?

Proba scrisă

a fochistului din depoul dela same-nul din limba română ținut depul la 1931 conform No. 45223 R. A.

Feza: Ge este indatoria fochistului la intrarea trenului în stațiuni.

1931 IV 16 ss. Császár Pavel. Nu comentez doar menționez că la întrebarea dată nu răspunde, ci repetă întrebarea. Dovadă de cunoașterea îndatoririlor.

Inspectia V-a de Tracțiune

Arad.

numele: Zilkó André

fokiszt

Arad 17. 4. 1931.

Proba scrisă:

a fochistului el Depol Mare din Arad la examenul din limba română, ținut

la ... 1931 coform ordinului No. 45223 | 1931 R. A.

Teza

Ce sunt îndatoririle fochistului înainte de eșire din depou?

„Ce sunt îndatoririle fochistului înainte de eșire din depou?”

ss Zilkó André.

Aceleași comentarii ca și la exemplul precedent. Vom continua.

Dragomir Valahu.

Acolo să cumpărați aparate și articole de fotografiat, unde cumpără toată lumea.

„OPTICUM“
STEFAN KUN

magazin special pentru aparate optice și de fotografiat.

Prețurile cele vechi
Laborator fotografic pentru amatori.

Catalog gratuit

ARAD Bul. Reg. Maria 18.
Notați adresa

Scoală folositoare dar prea puțin cunoscută.

(Urmare din pag. 2-a).

Acum gândurile ne vin în minte că o școală, chemată să pregătească industria casnică, de care nu avem în provinciile de dinco de Carpați numai două, cum e Școala de Industrie Casnică din Arad, Căp. Ignat 10), înființată și înființată de Ministerul Industriei și al Comerțului, nu e cercetată așa precum trebuie. Ori această școală, este creată să dea o educație profesională fetelor de țărani, intrucât, lângă completarea cunoștințelor teoretice să pregătească elevele în diferite ramuri ale industriei casnice, ca: țesuturi simple și compuse al pânzetelor de bumbac, în și mătase; scoarțe de lemn; ajur și broderie; filatură de lână etc.

În prezent o elementară datorie este să atragem atenția cetitorilor noștri asupra școlii rugându-i să îndemne

țărănimea și peste tot populația rurală să-și trimită fetele la Școala de Industrie Casnică din Arad.

Cereri pentru înscrieri, se primesc la Cancelaria școlii în fiecare zi între orele 9—12 a. m. și 3—6 d. m. Actele cari trebuiesc alăturate la cerere sunt:

1. Certificatul de absolvire a 4 clase primare.
2. Extractul matricular de naștere.
3. Certificatul de naționalitate.
4. Certificatul de vaccinare.

Cursurile se încep la 1 Octombrie și durează 4 ani. Se primesc eleve interne și externe; bursiere și solvente. Informațiuni dă în fiecare zi Cancelaria Direcției Școlii, la adresa indicată. Cu începerea anului școlar nou Școala va fi mutată în Str. Eminescu 34, în edificiul Eparhiei gr. or. român din Arad, unde pe vremuri fusese adăpostită școala civilă de fete a Consistoriului.

Prețul grăului a scăzut între 220—250 Lei 100 Kgme. Un oarecare ziar maghiar din Ardeal a adus vestea, că prețul grăului ar fi scăzut la 150 Lei, ceea ce har Domnului, nu-l adevărat. Cu toate acestea corespondenții din Timișoara a Stațiunii Radiofonice din Budapesta a transmis acestei stațiuni aceea știre necontrolată. Radio din Budapesta, cu obiectivitatea cunoscută, în chestiuni de interes pentru noi Români, s'a grăbit să difuzeze știrea, pe care apoi a preluat-o întreaga presă minoritară din orașul nostru și probabil și din celelalte orașe. Oare ușurința, cu care se răspândesc astfel de știri alarmante, se atribuie ea unei lipse de control inteligent a știrilor, sau are la bază și o rea voință politică. Credem, că s'ar fi impus intervenție energetică autorităților, mai ales în vremurile de azi, când pătura agricultorilor sunt atât de nemulțumiți, și cu drept cuvânt.

2

umbrele primiți!

cu prețul uneia

atâta timp cât ține

vânzarea cu prețuri senzațional de eftine

Umbrele salvate dela incendiu le vindem cu preț acceptabil. Marfa noastră este fără defecte și de cea mai bună calitate.

TRANSILVANIA

casă de umbrele

(Palatul Fischer Eliz)

Angajăm înorii și reparațiuni

Schimbul aurului pe cel mai urcat preț al zilei

Zinner, ceasornicar și bijutier,

Arad Str. Meșianu No. 1.

Repară ceasornice și bijuterii pe lângă o garanță de 2 ani. Verighete de AUR, bijuterii și diferite ceasornice, cu cele mai eftine prețuri.

Avis

In atențiunea

doamnelor și domnilor

Cu onoare aduc la cunoștința prețiosului public — doamne și domni, — că mi-am transformat prăvălia după toate cerințele igienei, am la dispoziție bune puteri de muncă și având în vedere grelele împrejurări de azi, pe lângă serviciul de primul rang cel ofer publicului, mi-am redus simțitor prețurile. Din aceste prețuri, cei fără lucru, beneficiază de 50% reducere.

Barbierit: 12 Lei, tuns 20 Lei.

Tunsul doamnelor 15 Lei

Rog sprijinul onor. public.

IOSIF SZEILER

barbier și frizer. Palatul Minorităților.

Tribuna liberă.

pentru cele publicate în această rubrică redacția nu răspunde.

Prăvălie nouă

Am onoare a aduce la cunoștința onor. public, că în Arad, Str. Meșianu 14, am deschis

prăvălie de modă.

Imi voi da toată silința, ca să servesc prompt publicului marfă de prima calitate, cu prețurile cele mai reduse posibil.

Cerând sprijinul onor. public, sunt

cu deosebită stimă

„ELEGANT“

Magazin de modă bărbătească

ARAD Str. Meșianu 14.

La cumpărăturile

d-voastră referiți-vă

la ziarul

„ARADUL“

CEASORNICE, obiecte de **AUR** și **ARGINT** puteți procura cu cele mai eficiente prețuri și cu cârticea „CONSUM” la

CSÁKY ceasornicar și bijutier, **ARAD** peste drum bisericii **LUTHER**.

INFORMAȚIUNI.

Calendarul săptămânal

August

are 31 zile

Mășalar

1931. Zilele săpt.	Calendarul Iulian Indreptat	Calendarul Greg.	Soarele răsare/apune
Duminica a XI-a după Rusalii, Evangh. dela Matei C. 18 v. 23-35; gl. 2. inv. 11 Zis-a Domnul pilda aceasta: Asemănatu-sa împărăția cerurilor...			
și zilei, Evangh. dela Luca C. IX. v. 51-57 și X. v. 22-24; In vremea aceea fostau când s'au împlinit zilele suirii lui Isus ..			
Apostolul către Corinteni I. C. IX v. 2-12 Fraților, peretea apostoliei mele voi sunteți...			
și al zilei Către Timotei I, c. III v. 13-IV 5; Fiule Timotei, cei ce slujesc bine...			
Dumin.	16 M. Diomed, Alcibiad	Rocus	5.57 8.14
Luni	17 M. Miron, Straton	Liberal	
Marți	18 M. Flor și Laur	Helen	schimb.
Mercuri	19 M. Andreiu, c. Teofan	Ludvig	noros,
Joi	20 Pr. Samuil, m. Sev.,	Ștefan reg.	senin
Vineri	21 Ap. Tadeu, m. Teoci.	Ioana	
Sâmbătă	22 M. Agalonic, Severian	Timoteiu	

□ **Dela liceul de fete „Elena Ghiba-Birta”.** Direcțiunea liceului de fete, aduce pe această cale, la cunoștința celor interesați, că înscrierile pentru anul școlar 1931/32 au loc între 25—31 August. Deschiderea anului școlar va avea loc în dimineața zilei de 1 Septembrie. Examenul de corigență se vor ține în după masa zilei de 1 Sept. și în 2 Sept. Examenul de admitere se va ține în ziua de 1 Septembrie. Candidații vor fi examinați numai la l. română. Taxa școlară e de lei 2425. Liceul nu are internat. Elevete vor fi plasate în internatul diecezan din Arad.

□ **Moartea inspectorului administra-tiv C. Dumitrescu.** Inspectorul C. Dumitrescu, este cunoscut arădanilor din timpul când gera prefectura, după demisia d-lui dr. Iustin Marșeu. Venit la putere guvernul Iorga, inspectorul Dumitrescu a fost încredințat în mod provizoriu cu conducerea prefecturii din Timișoara. Aci a stat până la numirea titularului, după aceasta a fost rechemat în administrația centrală. De acolo, a pornit zilele trecute într-o inspecție în județul Sătmăr. În cursul acestei inspecții a suferit un atac de inimă, în urma căruia a încetat din viață. Noi, și cei cari l-au cunoscut mai de aproape, regretăm pierderea acestui om, în deplină desvoltare.

□ **Dela Cercul de Recrutare.** Cercul de Recrutare Arad face cunoscut că Ministerul Armatei a aprobat ca tinerii mediciști, veterinari și farmaciști prevăzuți la art. 71 L. R. să facă stagiul militar de 30 zile cu începere dela 1 Sept. 1931.

Toți acești tineri cari au obținut libera practică publicată în M. Of. până la 1 Sept. c. și au situația militară în regulă vor putea fi chemați la stagiul cu seria din 1 Sept. a. c.

Toți tinerii care intră în această categorie vor înainta Cerculul de Recr. Arad până la data de 20 Aug. a. c. cereri de chemare la stagiul la care să anexeze o declarație că renunță la soldă și la orice indemnizație.

Cealalți tineri cari nu au obținut libera practică urmează a fi amânați pentru continuarea studiilor.

□ **Post vacant la P. T. T.** Postul de șef oficiu al oficiului postal-telefonic din Șilindia, j. Arad, este vacant. Amatori se vor adresa la Oficiul P.T.T. Arad I.

□ **Student, dă meditații în vederea examenelor de corigență și admitere în cl. I.** Adresa la Ad-ția ziarului.

□ **Tânăr intelectual caută cameră mobilată, curată, intrare separată, discretă, cu ferestrele spre stradă, în apropierea primăriei.** Adresa la ziar.

□ **„Cultul Patriei” la Arad.** În ziua de 3 Septembrie, ora 6 d. m. d-nul Marin Stănescu, președintele Asociației „Cultul Patriei”, va conferența în sala Palatului Cultural despre:

„Destin și Cultul Patriei”.

Taxa de intrare Lei 20. Bilete la Librăria Diecezană. În aceste zile de materialism feroce, conferința d-lui prof. univ. Marin Stănescu va aduce un suflu de idealism (care ne lipsește așa de mult astăzi. Suntem convinși că publicul arădan, va participa — ca întotdeauna de altfel — în număr cât se poate de mare, mai ales că taxa de 20 lei e destinată unui fond de propagandă morală.

Sub numele „BODEGA BULEVARD”

Kertés Maximilian, deschide la 13 Aug. în fața bisericii luterane

o prăvălie de delicatose și aperitive unde în permanență se vor servi **mâncări reci și calde**, precum și tot felul de beuturi îngrijite în mod special.

FABRICA DE STAMPIL

STAMPA

Karczagl & Illin

Fabr. de stampile—Tipografie în relief

ARAD Str. Brătianu No. 13

Vis-a-vis cu poșta.

1—3

□ **Birjaril orașului nostru sunt chemați a se prezenta la Chestura Poliției, în zilele de 17 și 18 crt., pentru vizita anuală.** Ar fi bine dacă Poliția le-ar impune birjarilor, ca să-și provadă vehiculele cu arcuți în regulă, deoarece de prea multe ori ni se întâmplă să fim scuturați până la durere de cap de unele birje, cari ar trebui arse, căci nu s' bune pentru transporturi de persoane.

Tot cu aceasta ocaziune li s'ar mai putea impune birjarilor să învețe numirea românească a străzilor și autorităților. Se întâmplă că nici birjaril români nu cunosc aceste numiri, ceea ce constituie o netăgăduită rușine.

□ **Paralizia infantilă a reapărut.** În spitalul de copii din Arad zac până azi 15 copii bolnăviți de aceasta epidemie. Majoritatea copiilor este sub vârsta de 4 ani.

□ **Bilete de 5000 Lei** va pune în circulație în timpul cel mai apropiat Banca Națională. De mult trebuiau introduse.

□ **Începerea anului școlar, se va face anul acesta la 1 Septembrie.** În fine vedem pusă ordine în aceasta chestie, atât de neînțeleasă de părinți. În fiecare an se discuta până aci începerea anului școlar, ca o problemă complicată, și se amâna cu

zile și chiar săptămâni întregi de fapt numai la 1 Octombrie se efectua efectiv instrucțiunea. Școlar se încheie cu finea lăstfel că deși numărul claselor era comprimat la 7, timpul instrucție era redus anual (vacanțele de Crăciun și Paști la un loc 1 lună), și apoi nerăm, că atâți elevi cad! Ar se reglementeze prin Lege, regulamente ori Deciziuni Ministeriale ca anul școlar se începe la 1 Septembrie și se termină la 30 Iunie a an. Atuncia am intra în normalitate și s'ar termina arbitrarul de până

□ **Căutăm achizitori nici, contra comision, lângă depunerea unor cereri.**

Prețul Cerealelor.

Grâu vechiu	...
Rapița	...
Porumb	...
Ovăz	...
Orz	...
Fasole	...
Linte	...

Marlene Dietrich

INGERUL ALBASTRU

Emil Jannin

Cele mai moderne
Tocuri rezervoare
- 14 carate - Lei 20

la librăria
CONCORDIA
Gh. MUNTEANU
Arad, str. Eminescu No. 10

Mare depozit de cărți literare și didactice. Mare asortiment de rechizite școlare și de birou.

„Bachus” fost restaurantul Ritz,

Arad, str. S. Brătianu, pal. Földes
Sâmbătă și Duminică deschis până dimineața. În fiecare zi concert zica ligănească de primul ordin

Rog sprijinul onorabilului public: PROPRIET

Tiparul Tipografiei Diecezane Arad.

Redactor responsabil: SIMION MICLE